РЕФОРМА СУДДІВСЬКОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Микола ОНІЩУК

ректор Національної школи суддів України

Національна школа суддів України здійснює комплекс заходів з модернізації суддівської освіти, спрямованих на реалізацію Дорожньої карти (розділ 23) щодо вступу до ЕС.

На порядку денному, зокрема, робота з вирішення низки завдань, пріоритетними серед яких є впровадження регулярного оцінювання суддів та проведення початкової підготовки.

Регулярне оцінювання:

- Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (стаття 90);
- Положення про регулярне оцінювання судді, затверджене рішенням ВККСУ від 29.09.2025 р. № 181/зп-25;

- викладачами (тренерами) НШСУ за результатами підготовки шляхом заповнення анкети;
- іншими суддями відповідного суду шляхом анкетування;
- самим суддею шляхом заповнення анкети самооцінки;
- громадськими об’єднаннями шляхом незалежного оцінювання роботи судді в судових засіданнях.

Мета регулярного оцінювання:

- не носить контрольного характеру;
- виявлення індивідуальних потреб судді щодо вдосконалення, стимулювання його до підтримання кваліфікації на належному рівні та професійного зростання (стаття 90 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

Тренер оцінює:

За результатами **кожного тренінгу** під час **підготовки** (тижневі навчальні заходи з підтримання кваліфікації) судді викладач (тренер) заповнює щодо судді **анкету оцінювання**, що містить:

1) **оцінку:**

- оволодіння суддею знаннями, вміннями, навичками;
- акуратності і своєчасності виконання завдань;
- аналітичних здібностей, спроможності оцінювати інформацію;
- вміння взаємодіяти з колегами (спроможності вести переговори, працювати в команді, працювати під тиском тощо);
- комунікаційних навичок (навичок складення документів, усного мовлення тощо);
- сильних сторін судді;

2) **рекомендації** судді щодо напрямів самовдосконалення або проходження додаткового навчання.

ВИКЛИКИ

- Результати регулярного оцінювання **можуть** враховуватися під час розгляду питання про проведення конкурсу на зайняття посади у відповідному суді (ст. 91 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів»)
- Використання видів регулярного оцінювання з іншою метою?

НШСУ розробляє:

- методичні рекомендації щодо проведення регулярного оцінювання судді (викладачами (тренерами) НШСУ за результатами тренінгу; судді іншими суддями відповідного суду; самооцінювання судді; громадськими об’єднаннями;
- програми курсів для суддів та представникам громадських об’єднань для проведення регулярного оцінювання судді

Початкова підготовка судді

- Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (частина 3 статті 89);

Особа, призначена на посаду судді та в якої відсутній стаж роботи на посаді судді, з метою отримання практичних навичок роботи в суді проходить початкову підготовку в Національній школі суддів України тривалістю не більше 350 академічних годин та не довше двох місяців

Початкова підготовка суддів апеляційних судів

Очікувана кількість суддів (слухачів) без стажу роботи на посаді судді за результатами конкурсу до апеляційних судів – більше 100 осіб.

Ключові виклики

1. Організація навчального процесу в умовах поетапного призначення суддів, як наслідок - малочисельні групи за спеціалізаціями.
2. Відсутність у НШСУ власних приміщень з належними безпековими умовами.
3. Складність із залученням до викладання діючих суддів (нестача суддівських кадрів, надмірна завантаженість суддів).
4. Поєднання очного і дистанційного навчання 50/50.
5. Не передбачено фінансування проєктом бюджету на 2026 рік для оплати (оренди приміщень, договорів цивільно-правового характеру для залучення суддів - тренерів до викладання)

МОДЕРНІЗАЦІЯ НШСУ - 2025:

- Завершується розробка Стратегії розвитку суддівської освіти в Україні на 2025-2029 р.р. (синхронизовано зі Стратегією EJTN).

- Створена Навчальна лабораторія з вивчення права ЄС / проведена літня школа з права ЄС.

- Розширено міжнародне співробітництво - EJTN, ERA, EIPA, FRA.

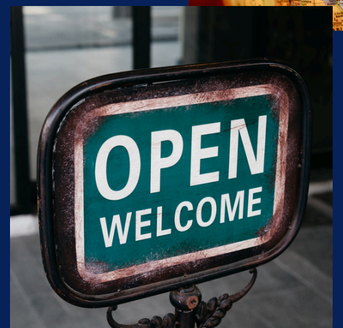

- Започатковано День відкритих дверей (6.06.2025 р.)

МОДЕРНІЗАЦІЯ НШСУ - 2025:

- Впроваджений Каталог навчальних заходів НШСУ більше 120 тем.

- Оновлені положення щодо оцінки ефективності навчального процесу суддів та методологія виявлення навчальних потреб суддів.

- Визначено пріоритети щодо освітніх тем для суддів - гендерна рівність, доброчесність та професійна етика, верховенство права, лідерство (зокрема, лідерство жінок), захист вразливих груп, протидія домашньому та гендерно зумовленому насильству, діджиталізація правосуддя, електронні докази, антикорупційна тематика.

МОДЕРНІЗАЦІЯ НШСУ - 2025:

- Запроваджено нову форму навчання - подкасти (19 подкастів).
- Оприлюднено повний тексту звіту НШСУ за 2024 рік та перше півріччя 2025 року.
- Впроваджений конкурсний порядок заміщення вакантних посад керівного складу НШСУ (зміни до Статуту НШСУ).

ВИКЛИКИ

Реалізація положень Дорожньої карти щодо строковості зайняття вакантних посад керівників та трененрів НШСУ суддями (трудові та соціальні гаранті).

МОДЕРНІЗАЦІЯ НШСУ - 2025:

- Здійснено ребрендинг веб-сайту та переклад нормативно-правової бази НШСУ англійською мовою.
- Створено Центр із питань комунікацій.
- Впровадження індивідуальної освітньої трєкторії судді